

*Ζερβά μας ο νοτιάς φυσάει και μας τρελαίνει
αυτός ο αέρας που γυμνώνει τα κόκαλα απ' τη σάρκα.*

Γιώργος Σεφέρης, «Μυθιστόρημα»

[ΕΝΑ]

Την πρώτη φορά που συνειδητοποίησε την παρουσία του, ήταν ένα απόγευμα που έκανε έρωτα με την Αλεξάνδρα. Δεν τον ονόμασε αμέσως Επόπτη, αυτό συνέβη λίγο αργότερα, δεν θυμόταν καν ποιος του έδωσε όνομα – ο ίδιος ή ο Σταυράκης.

Όχι ότι είχε καμιά ιδιαίτερη σημασία.

Απλά δεν θυμόταν.

Αρχές του Σεπτεμβρη του 1990 και το καλοκαίρι δεν έλεγε να το κουνήσει ρούπι. Τα δελτία καιρού ανήγγελλαν σταδιακή πτώση της θερμοκρασίας από τα βόρεια, όμως για το Ρέθυμνο αυτό ήταν απλώς ένα μακρινό ενδεχόμενο. Το αυγουσιτιάτικο μελτέμι είχε ξαφνικά μετατραπεί σ' έναν υγρό, σχεδόν αποπνικτικό νοτιά, που διαρκούσε πάνω από δέκα μέρες, έναν λίβα ανελέητο που ώρες ώρες έμοιαζε πως μπορούσε να λιώσει ακόμα και την άσφαλτο με την πύρινη ανάσα του.

Ο Σταυράκης χρέωνε στον Καζαντζάκη τη φράση: «Η Κρήτη θα 'ταν ο Παράδεισος αν της έλειπαν οι νοτιάδες κι οι Ανωγειανοί».

Τους Ανωγειανούς μπορούσε να τους αντέξει.

Ο νοτιάς ήταν ικανός να τον τρελάνει.

Το πουκάμισο κολλούσε πάνω του, κι όταν το 'βγαζε τσουρουφλιζόταν απ' τον ήλιο. Η θάλασσα ήταν ανυπόφορα ζεστή. Έριχνε μια βουτιά και του φαινόταν σαν να βυθίζεται σε ατέλειωτα κύματα ιδρώτα κι έπειτα στην παραλία, μαζί με το αλμυρό νερό, ένιωθε πως εξατμιζόταν και το δέρμα του. Τις νύχτες τα σεντόνια μούλιαζαν ενώ κείνος κατρακυλούσε σε κάτι ακαθόριστους εφιάλτες και πεταγόταν κάθε τόσο ταραγμένος και κάθιδρος. Έτρεχε τότε κάτω από το ντους κι ύστερα, χωρίς να σκουπίσει τα νερά, ξάπλωνε στο νοτισμένο στρώμα κι ακουμπούσε την πλάτη στον τοίχο αναζητώντας κάποια ίχνη δροσιάς.

Γέννημα θρέμμα Αθηναίος, το μόνο που δεν είχε συνηθίσει πια στην Κρήτη ήταν οι νοτιάδες. Έβδομο έτος στη Φιλοσοφική, τρία έτη «επί πτυχίω», τα δυο τελευταία φιλοσοβαρεύτηκε, χρωστούσε μόνο δυο-τρία μαθήματα και τα κρατούσε για την αναβολή – δεν γούσταρε να πάει φαντάρος ούτε να φύγει απ' το νησί. Εδώ και χρόνια, σχεδόν από το πρώτο έτος, είχε ξεκόψει από τις παλιές παρέες του Λυκείου, οι συμμαθητές του είχαν σκορπίσει, με τους γονείς του δεν είχαν και πολλά, πού να γυρίσει και για ποιον;

Την Αλεξάνδρα τη γνώρισε στον «Οθέλλο» τον περασμένο Μάιο. Ο «Οθέλλος» ήταν το αρχαιότερο από τα αμιγώς φοιτητικά στέκια της Παλιάς Πόλης, ένα υπόγειο που θύμιζε περισσότερο το αμπάρι της γαλέρας του Μαυρογένη παρά επαρχιακό καφέ-μπαρ της κακιάς ώρας. Σύχναζε εκεί από τις πρώτες μέρες που έφτασε στο Ρέθυμνο, ψαρωμένος όπως όλοι οι πρωτοετείς,

έπινε μπίρες και έχανε ατέλειωτες παρτίδες τάβλι από τους παλιούς. Του πήρε δυο χρόνια για να καταλάβει ότι μπίρες και τάβλι είναι κακός συνδυασμός καθότι, όπως σοφά επεσήμανε ο Σταυράκης, «η συχνουρία φέρνει εκνευρισμό και ο εκνευρισμός γκαντεμιά». Έκοψε μαχαίρι τις μπίρες και το γύρισε στην τεκί-λα. Ως δια μαγείας, οι χαμένες παρτίδες λιγότεψαν θεαματικά.

Τότε πάνω-κάτω ήταν η εποχή που του πρότεινε ο Χιωτάκης, ο ιδιοκτήτης, να πιάσει δουλειά στο μπαρ.

«Ρε μαλάκα ψηλέ, πιο πολλές ώρες είσαι εσύ στο μαγαζί παρά εγώ. Τώρα που τα παρατάει η Αντιγόνη δεν παίρνεις τη θέση της; Ένα χιλιαρικόκι η ώρα, θα 'ρχεσαι κατά τις έξι το απόγεμα, δύο-δυόμισι το πολύ θα κλείνεις, είσαι;»

«Άσε, ρε Χιωτάκη, δεν βάζεις καμιά φρέσκια πίσω από τημπάρα να φχαριστηθούνε οι πιτσιρικάδες, ν' ανοίξει κι εμάς το ματάκι μας, τι να με κάνεις εμένα το μαντράχαλο;»

Πατημένα τα σαράντα πέντε, λιπόσαρκος, σκάρτο 1.70, κορακίσια μακριά μαλλιά –μονίμως θυμωμένα κι αχτένιστα–, μούσι πυκνό στο πηγούνι και αραιό στα μάγουλα, ο Χιωτάκης έμοιαζε με απομεινάρι των χίπηδων στα Μάταλα της προηγούμενης δεκαετίας, ή με απόστρατο αναρχοαυτόνομο των Εξαρχείων. Το πιο πιθανό ήταν ότι ποτέ δεν υπήρξε κάτι απ' τα δύο, αλλά το άφηνε να εννοηθεί, όπως και μια παλιά –μη εξακριβωμένη– φιλία με τον Ρασούλη, για να συντηρεί το μύθο του «εναλλακτικού» μαγαζάτορα.

«Μετά έχω άδικο που σε λέω μαλάκα; Βρε άσχετε, τόσα χρόνια είσαι δω, δεν έτυχε ποτέ να παρατηρήσεις ότι το ενε-νήντα τοις εκατό των φοιτητών στο Ρέθυμνο είναι θηλυκά; Ετούτη είναι η μοναδική πόλη της ελληνικής επικράτειας που ένας μπάρμαν είναι πιο χρήσιμος από μια μπαργούμαν, κορόιδο, ε κορόιδο».

Η αλήθεια ήταν πως δεν υπήρχε κανένα αρσενικό σ' ολό-

κληρο το νησί που δεν είχε κάνει την εν λόγω παρατήρηση, εξ ου και κάθε σαββατόβραδο τα μαγαζιά του Ρεθύμνου γέμιζαν ως επί το πλείστον με διαθέσιμους Χανιώτες και Ηρακλειώτες, οι οποίοι προσπαθούσαν να συμβάλλουν με κάθε τρόπο στην πληθυσμιακή στατιστική εξισορρόπηση, συντηρώντας ταυτόχρονα την προαιωνία έχθρα τους.

Εκείνου πάντως δεν του είχε ποτέ περάσει απ' το μυαλό η ιδέα να *σερβίρει* όλες αυτές τις γυναίκες.

Κάτι όμως το πες πες του Χιωτάκη, κάτι η ρητή δήλωση της μάνας του ότι μετά το τέταρτο έτος δεν θα ξανάβλεπε δεκάρα τσακιστή από Αθήνα μεριά, πείσθηκε να ανοίξει μια νέα σελίδα στη λαμπρή εποποιία της φοιτητικής του ζωής.

Κάπου προς το τέλος αυτής της ένδοξης σελίδας, μετά από δεκάδες μουντζούρες κι ανορθογραφίες, ένα απόγευμα του Μάη μπήκε στον «Οθέλλο» η Αλεξάνδρα.

«Καλή γκόμενα, κακή εποχή», σχολίασε ο Σταυράκης μόλις τον είδε να την τρώει με τα μάτια.

Τον κοίταξε απορημένος.

«Τι έχει η εποχή, ρε Σταύρακα;»

«Αφού, αγοράκι μου, για σένα το καλοκαίρι είναι ό,τι ο χειμώνας για τις αρκούδες, θες να κοιμηθείς την Πρωτομαγιά και να ξυπνήσεις την 28η Οκτωβρίου, τι να το κάνεις το σπλάχνο καλοκαιριάτικα;»

Ο Σταυράκης έβρισκε πάντα έναν τρόπο να τον προσγειώνει. Για την ακρίβεια, ο Σταυράκης είχε τον τρόπο να προσγειώνει τους πάντες. Αμνημόνευτα χρόνια στη Φιλοσοφική, λάτρης των Κυνικών, του Επίκτητου, του Αστερίξ, των Jethro Tull και της κίτρινης Jose Cuervo, μισούσε θανάσιμα τον Καντ, τους Beatles και τις μπίρες.

Επίτιμο –αν όχι ιδρυτικό– μέλος του «Οθέλλου», συνήθως αγόρευε με ακροατήριο τις μικρές πρωτοετείς που παραμυ-

θιάζονταν μια χαρά με το τριμμένο πέτσινο και τη χιλιοπειραγμένη Honda που τις πήγαινε βόλτα στα γειτονικά χωριουδάκια για ρακές και πίτες με μέλι, για να καταλήξουν σε κάποια κοντινή παραλία όπου η μύση τους στα άδυστα της φοιτητικής ζωής έμελλε να ολοκληρωθεί.

«Μη με ξεενερώνεις, ρε γαμώτο, να χαρείς», του πέταξε απελπισμένα.

«Εγώ για σένα νοιάζομαι, ρε Μπιλ, διότι αυτό το ξελιγωμένο βλέμμα υποκρύπτει κίνδυνον σοβαρόν διά την ψυχικήν και σωματικήν σου υγείαν».

Άνοιξε το στόμα να διαμαρτυρηθεί αλλά δεν πρόλαβε.

«Άλλωστε», συνέχισε ο Σταυράκης ακάθεκτος, «και μόνο η δήλωση πως προτίθεσαι να υπερβείς τη φύση σου –φύση Νορβηγού ψαρά των φιορδ που αποσυντίθεται σε θερμοκρασίες άνω των 25 βαθμών Κελσίου– δικαιολογεί την αντίδρασή μου, αν με αντιλαμβάνεσαι».

«Εκείνο που αντιλαμβάνομαι είναι πως τη ζαχαρώνετε κι εσείς τη μικρά, κύριε πρόεδρε, γι' αυτό άσε τα σάπια και κάνε στην μπάντα».

Μιλούσαν χαμηλόφωνα χωρίς να κοιτάζονται, ο Μπιλ σκούπιζε κάτι ποτήρια μέσα από τη μπάρα κι ο Σταυράκης έριχνε βαριεστημένες ματιές στα *Ρεθυμνιώτικα Νέα* της προηγούμενης μέρας. Το μαγαζί ήταν σχεδόν άδειο, αν εξαιρέσει κανείς δυο μόνιμους πελάτες που έπαιζαν σκάκι και την παρέα των τριών κοριτσιών που μόλις είχαν καθίσει σ' ένα τραπέζι στο βάθος. Στο πικάπ, σε δυνατή αλλά όχι ενοχλητική ένταση, ο Bob Marley μετάνιωνε που σκότωσε μόνο το σερίφη και άφησε το βοηθό του να τη γλιτώσει.

«Συναγωνιστή Βασιλείε, παρεξηγήσατε τα ελατήριά μου. Καταρχήν είναι ηλίου φαεινότερον πως η νεαρά δεν είναι το νούμερό μου».

Ο Σταυράκης απείχε καμιά δεκαριά πόντους –προς τα κάτω– από το χαρακτηρισμό «μετρίου αναστήματος», αλλά δεν έδειχνε να χολοσκάει ιδιαίτερα γι' αυτό. Και η θεωρητικοποίηση του ζητήματος ήταν από τα αγαπημένα του σπορ.

Παράτησε την εφημερίδα, έβγαλε τα στρογγυλά, α λα Τζον Λένον, γυαλιά μυωπίας του και, καθαρίζοντάς τα με το κάτω μέρος της μακό μπλούζας, άρχισε να διατυπώνει το Πρώτο Σταυράκειο Θεώρημα:

«Όπως επανειλημμένα έχω επισημάνει, φίλτατε, το μέγεθος είναι μια παρεξηγημένη έννοια, της οποίας αξίζει λίγο μεγαλύτερη προσοχή. Ας υποθέσουμε ότι μου χαρίζουν ένα ζευγάρι καταπληκτικές μπότες 47 νούμερο. Εγώ, όπως γνωρίζεις, φοράω το πολύ 42. Τι να τις κάνω τις ρημάδες, μου λες; Μου αρέσουν, τις γλυκοκοιτάζω, αλλά διάβολε, δεν είναι το νούμερό μου!»

«Και ποιος σου τη χάρισε την πιτσιρίκα, ρε φιλόσοφε της δεκάρας, και δεν το πήραμε χαμπάρι;» ξέσπασε γελώντας ο Μπιλ.

Τους άρεσε να πειράζονται, κι αν είχαν όρεξη μπορούσαν να συνεχίσουν ώρες ολόκληρες να λογομαχούν, χωρίς καμία ουσιαστική αντιδικία και πολλές φορές χωρίς καν να διαφωνούν, απλώς κυνηγώντας το πιο ακλόνητο επιχείρημα ή την πιο εξυπνακίστικη ατάκα. Αχώριστοι εδώ και μερικά χρόνια, δύο από τους ελάχιστους εν Ρεθύμνω εναπομείναντες της σειράς τους, «οι τελευταίοι των μη-ικανών», σάρκαζε ο Σταυράκης.

«Κανείς, αγοράκι μου, αλλά αυτό είναι μια ασήμαντη λεπτομέρεια. Παίξε μπάλα τώρα διότι βλέπω να απελαύνει το αντίπαλο σέντερ-φορ», του πέταξε. Ύστερα ξαναφόρεσε τα –καθαρά πλέον– γυαλιά, και μ' ένα πονηρό χαμόγελο προσποιήθηκε ότι βουλιάζει στην ενδελεχή μελέτη των Μικρών Ρεθυμνιώτικων Αγγελιών.

Η κοπέλα είχε σηκωθεί από το τραπέζι και καθώς πλη-

σίαζε τη μπάρα τού δόθηκε η ευκαιρία να την παρατηρήσει καλύτερα. Σπανίως πρόσεχε τις πολύ όμορφες, κι ακόμα σπανιότερα επιχειρούσε να τις πλησιάσει. Καταλυτικό ρόλο σ' αυτή του τη στάση είχε παίξει η παρατήρηση ότι στη σχολή οι πιο ωραίες τα έφτιαχναν κατά κανόνα με τους πιο μαλάκες, καθώς και το γεγονός ότι τίποτα δεν τον απωθούσε περισσότερο από μια ωραία γκόμενα που είναι απολύτως βέβαιη πως είναι ωραία. Εκείνον τον ερέθιζαν οι ατέλειες του γυναικείου σώματος και οι άτεχνες προσπάθειες συγκάλυψής τους. Μακριά μαλλιά που καλύπτουν πεταχτά αφτιά, μακριά φουστάνια που κρύβουν στραβά πόδια, του φαινόταν γοητευτική όλη αυτή η αφελής προσπάθεια των σωμάτων να ξεγελάσουν τον καθρέφτη, ή έστω τα ξένα μάτια.

Επιχείρησε, λοιπόν, να εντοπίσει τα ψεγάδια του πλάσματος που ερχόταν προς το μέρος του, αλλά μάταια. Ένα ολόφρεσκο, ανοιξιάτικο τριαντάφυλλο, μόνο μ' αυτό του 'μοιαζε, ήξερε πως είχε και αγκάθια αλλά δεν τον ένοιαζε, αν ήτανε να ματώσει ας τον μάτωναν αυτά τα πράσινα μάτια, χαλάλι.

«Θα μας φέρετε δύο ελληνικούς μέτριους και μια βότκα λεμόνι, παρακαλώ;»

«Στας διαταγές σας, δεσποινίς...;» άφησε απεγνωσμένα μετέωρη τη φράση να ταλαντεύεται σαν ακροβάτης σε επικίνδυνο νούμερο πάνω στο σκοινί, έτοιμος να πέσει και να γκρεμοτσακιστεί στο επόμενο στραβοπάτημα.

«Αλεξάνδρα», τον στήριξε χαμογελώντας και το κοινό ανήσανε με ανακούφιση.

Δεν ήταν επιτηδευμένο μειδίαμα, δεν είχε αυταρέσκεια ούτε ειρωνεία.

Ήταν ένα απλό, ζεστό χαμόγελο.

Το σωστό χαμόγελο.

«Σε βλέπω ένα βήμα πριν απ' τον όλεθρο», σχολίασε ο

Σταυράκης μόλις η Αλεξάνδρα επέστρεψε στο τραπέζι της, χωρίς να σηκώσει το βλέμμα του από την εφημερίδα.

«Τα μάτια της, μάγκα μου, τα είδες τα μάτια της;» ψέλλισε ο Μπιλ.

«Ωραία είναι, και λοιπόν; Επίσης φαίνεται να έχει εξαιρετικό στήθος, μέση δαχτυλίδι και ατελείωτα πόδια, γιατί σώνει και καλά πρέπει να επικεντρώσω στα μάτια; Τα μάτια της τα χάρισε ο Θεούλης, η φύση ή ο μπαμπάς της, αν ήταν πρασινομάτης, και μη μου αρχίσεις τώρα τις μαλακίες για τον καθρέφτη της ψυχής γιατί σου 'χω πάμπολλα παραδείγματα από γκόμενες με ωραία μάτια που μας βγάλανε την Παναγία, καθώς αποδείχθηκαν ψυχοπνευματικού επιπέδου αμοιβάδας».

Ήτανε να μην ξυπνήσει ο μισογύνης μέσα του. Ο Μπιλ προσπάθησε να φρενάρει το ξαφνικό παραλήρημα που μύριζε απογευματινό καβγά.

«Τα μάτια δεν είναι μόνο το χρώμα, ρε Σταύρο. Τα μάτια είναι το βλέμμα».

«Το βλέμμα είναι ζήτημα εκπαίδευσης, ζωντόβολο», τον επέπληξε αγανακτισμένος και πήρε φόρα για να εξαπολύσει άλλο ένα διδακτικό λογύδριο.

Ο Μπιλ πήρε θέση άμυνας. Αλλά ξάφνου η επίθεση ματαιώθηκε.

Ο Σταυράκης σώπασε απότομα και έμεινε άναυδος καρφώνοντας το βλέμμα σε κάποιο απροσδιόριστο σημείο του απέναντι τοίχου.

«Σταύρο;»

Καμία αντίδραση.

«Τι κοιτάς, ρε;»

Δίχως να γυρίσει να τον κοιτάξει απήγγειλε με θεατρinίστικο στόμφο:

«Τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα απ' όσο φοβόμουν. Ο αγώνας έχει χαθεί από τα αποδυτήρια κιόλας».

«Δεν νομίζεις πως υπερβάλλεις κομματάκι;»

Χαμογέλασε, έξυσε το αξύριστο πηγούνι του.

«Καθόλου, αν σκεφτείς ότι στα πέντε χρόνια που γνωρίζομαστε είναι η πρώτη φορά που με αποκαλείς “Σταύρο” και όχι με ένα από τα διάφορα υποκοριστικά μου...», είπε και βυθίστηκε θριαμβευτικά στην καρέκλα του, ο σοφός που μόλις έλυσε οριστικά το Αίνιγμα της Υπαρξης.

Σαν συνεννοημένοι κοιτάχτηκαν για μια στιγμή με απορία. Έπειτα έσκασαν σε κάτι βροντερά γέλια που επέσυραν μурμουρητά αποδοκιμασίας από τον ένα σκακιστή και πνιχτά γελάκια από τα κορίτσια.

Εκείνο το απόγευμα ο Σταυράκης ξανάγινε Σταύρος και ο Μπιλ ερωτεύτηκε την Αλεξάνδρα.

Εκείνη ενέδωσε μια βδομάδα αργότερα.

Ακολούθησε ένα ιδρωμένο καλοκαίρι.

[ΔΥΟ]

Μέχρι τα μέσα του Ιουνίου η Αλεξάνδρα πήγαινε τα πρωινά στη Σχολή κι ύστερα περνούσε απ' το σπίτι του Μπιλ, μια μικρή σοφίτα χωμένη στα στενά της Παλιάς Πόλης, τον ξυπνούσε, χωνόταν κάτω από το σεντόνι κι έκαναν έρωτα μέχρις εξαντλήσεως. Μετά εκείνη έμπαινε κάτω από το ντους κι ο Μπιλ έψηνε καφέ και περίμενε να τη δει να αναδύεται βρεγμένη, τυλιγμένη όπως όπως με το μπουρνούζι του κι αναρωτιόταν ποια Μοίρα καλή του 'χε στείλει ετούτη τη δροσιά μέσα στο κατακαλόκαιρο. Έπιναν τον καφέ κι ύστερα πήγαιναν στη θάλασσα. Η Αλεξάνδρα ξάπλωνε κάτω από τα πυκνά αρμυρίκια κι ο Μπιλ έπαιρνε φόρα

κι έσβηνε τα ίχνη του πρωινού έρωτα στο κύμα. Του άρεσε να την τρομάζει κι έκανε μεγάλα μακροβούτια και τότε εκείνη σηκωνόταν, έτρεχε μέχρι την άκρη του νερού, έβαζε τη δεξιά παλάμη πάνω από τα μάτια και τον έψαχνε. Της κρυβόταν πίσω από τα βράχια κι όταν την άκουγε να τον φωνάζει με αγωνία, της φανερωνόταν και την καλούσε με νοήματα να βουτηξει.

«Θα με πεθάνεις», του γκρίνιαζε μόλις τον έφτανε. Την άρπαζε γελώντας και βούλιαζαν αγκαλιασμένοι.

Ο Σταυράκης έπεφτε στη θάλασσα μόνο αν πλησίαζε στα όρια της ηλίαςης. Περιφρονούσε με τον πιο απαξιωτικό τρόπο κάθε είδους σωματική άσκηση, δεν μπορούσε να κατανοήσει με καμία δύναμη γιατί οι άνθρωποι καταπονούν το σώμα τους στην παραλία χύνοντας ποταμούς ιδρώτα, παίζοντας ρακέτες στην καυτή άμμο ή παραβγαίνοντας στο τρέξιμο και το κολύμπι. Για κείνον η παραλία ήταν άλλη μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για ρέμβη, χουζούρι και απραξία. Συνήθως τους περίμενε κάτω απ' την ομπρέλα, πίνοντας χυμούς και χαζεύοντας τις ημίγυμνες τουρίστριες. Όταν έβγαιναν τους υποδεχόταν μ' ένα τεράστιο περιπαικτικό χαμόγελο:

«Εσείς, παιδί μου, δεν ήσαστε ένα απλό ζευγάρι. “Η Γαλάζια Λίμνη” έχετε κατακτήσει! Ρωμαίο, πουλάκι μου, τσάμπα μάλλιασε η γλώσσα μου τόσα χρόνια να σου απαριθμώ τις βλαβερές συνέπειες του έρωτα;»

«Ενώ η τέχνη της οφθαλμολαγνείας είναι πιο υγιεινό σπορ, γιατρέ μου;»

Η Αλεξάνδρα παρενέβαινε δήθεν αγανακτισμένη: «Ανυπόφοροι έχετε γίνει με τα λογοπαίγνιά σας. Πότε επιτέλους σκοπεύετε να συμπεριφερθείτε σαν ώριμα άτομα;»

«ΠΟΤΕ!!» ένωναν τη φωνή τους στην απολύτως προβλέψιμη απάντηση.

[ΤΡΙΑ]

Μονάχος στο δωμάτιο –τρόπος του λέγειν «μονάχος»– αναρωτήθηκε πόσοι αιώνες είχαν περάσει από εκείνες τις μέρες. Σηκώθηκε να βάλει λίγη μουσική. Διάλεξε στην τύχη ένα δίσκο, ρύθμισε την ένταση σε επίπεδο μουρμουρητού, πήρε μια λεμονάδα από το ψυγείο και βγήκε στο μπαλκόνι.

Υπολόγιζε πως είχε ακόμα έξι-επτά ώρες μέχρι την επόμενη του επίσκεψη. Αλλά πάλι, ποτέ δεν μπορούσε να είναι απόλυτα σίγουρος.

Ερχόταν σε άτακτα χρονικά διαστήματα. Τον ξυπνούσε μέσα στ' άγρια χαράματα κι εκεί που έλεγε πως τον ξεφορτώθηκε, τουλάχιστον για εκείνη τη μέρα, κατέφθανε δριμύτερος το απόγευμα, πιο κακός και πιο οργανωμένος. Μετά ήταν ικανός να σωπάσει, να χαθεί για λίγο, να τον αφήσει να ελπίζει πως όλα αυτά ήταν απλώς ένας εφιάλτης, πως όπου να 'ναι θα τον ξυπνήσει η βελούδινη ανάσα της Αλεξάνδρας. Κι ύστερα επέστρεφε για να τον βυθίσει σε ακόμα μεγαλύτερη απελπισία.

Τελευταία είχε πυκνώσει τις επισκέψεις του.

Άναψε τσιγάρο, πήρε μια βαθιά τζούρα κι αφουγκράστηκε το δρόμο κάτω από το σπίτι. Η νυχτερινή σιωπή επιδρούσε ευεργετικά στα ταλαιπωρημένα νεύρα του.

Για ύπνο, ούτε λόγος. Η αποχώρηση του Επόπτη συνοδευόταν πάντα από ένα είδος ημικρανίας που δεν υποχωρούσε με κανένα παυσίπονο, με κανένα τέχνασμα ή γιατροσόφι. Μούδιαζε το δεξί μισό του προσώπου κι ο πόνος απλωνόταν μέχρι τον αυχένα με ενδιάμεση στάση τον κρόταφο. Εκεί παρέμενε καμιά ώρα, σφυροκοπώντας ένα συγκεκριμένο σημείο πίσω από το αφτί, κι ύστερα επικεντρωνόταν στο μέτωπο εξασθενώντας σταδιακά για να χαθεί λίγο αργότερα αφήνοντάς τον άδειο από κάθε ίχνος ενέργειας, σαν κάποιο αόρατο χέρι να

τον τραβούσε από την πρίζα. Τότε μπορούσε να κοιμηθεί για λίγο, να πέσει αποκαμωμένος σ' έναν ύπνο δίχως όνειρα.

Απόψε ήξερε πως αυτή η ευλογημένη ώρα αργούσε ακόμα, όμως με τον καιρό είχε μάθει να περιμένει.

Στην αρχή τον πολεμούσε τον αναθεματισμένο τον πονοκέφαλο, κατάπινε με τη σέσουλα τις ασπιδίνες και τα ντεπόν, έπεφτε στο κρεβάτι και πάλευε να βρει μια θέση τέτοια που να πονάει λιγότερο, τίποτα, όσο πιο πολύ αγωνιζόταν τόσο επέμενε ο πόνος. Κάποια στιγμή κατάλαβε πως ό,τι κι αν σκαρφιζόταν, η ημικρανία θα έκανε τον κύκλο της, αποφάσισε λοιπόν να μην την εμποδίζει.

Στο κάτω κάτω, επαναλάμβανε στον εαυτό του, ουδέν κακόν αμιγές καλού.

Το «καλό» στη δική του περίπτωση επικεντρωνόταν κατ' αρχήν στην έξοδο του Επόπτη από το μυαλό του.

Κατά δεύτερο λόγο, ο πόνος είχε μια ευεργετική ψυχολογική συνέπεια. Τον βοηθούσε να φτιάξει μια αλληλουχία συνειρμών –ένα ιδιότυπο προσωπικό cogito– και να κρατήσει το μυαλό του σε μια στοιχειώδη ισορροπία.

Πονάω, άρα έχω σώμα.

Πονάω, άρα υπάρχω.

Πονάω, άρα –αφού υπάρχω, έχω σώμα και μπορώ να κάνω αυτόν το συλλογισμό– δεν έχω τρελαθεί.

Ακόμα.

Ήπιε μια γουλιά λεμονάδα και προσπάθησε να χαλαρώσει. Ο δρόμος κάτω από το σπίτι ήταν έρημος. Ένας κόπρος πέρασε βιαστικά με σκυμμένο κεφάλι, κοντοστάθηκε, για μια στιγμή έμεινε με το ένα πόδι μετέωρο, οσμίστηκε τον αέρα κι έβγαλε ένα σιγανό γρύλλισμα. Ανήσυχος, τάχυνε το βήμα, έστριψε στο επόμενο στενό και χάθηκε. Η σιγή του δρόμου αποκαταστάθηκε.

Συνειδητοποίησε πως στο φόντο του ακουστικού του πεδίου ο Sting υμνούσε το φεγγάρι:

*Αδερφή μου σελήνη, εσύ θα είσαι οδηγός μου
στις γαλάζιες σκιές σου να κρυφτώ
όλοι οι καλοί άνθρωποι θα κοιμηθούν απόψε
και γω μονάχος
κάτω απ' το φως σου το ασημένιο
όλο το βράδυ να κοιτώ το πρόσωπό σου
θα τρελαθώ για σένα*

«Επίσης, φαίνεται πως είμαι απολύτως ικανός να τρελαθώ και χωρίς τη βοήθειά σου», μονολόγησε κι έστρεψε το βλέμμα ψηλά χωρίς να καταφέρει να εντοπίσει το φεγγάρι.

Επιχείρησε να εστιάσει την προσοχή του στα λόγια του τραγουδιού που ακουγόταν σαν ψίθυρος από το βάθος του δωματίου, μήπως καταφέρει να ξεγελάσει τον πονοκέφαλο. Μια δυνατή σουβλιά στα μηνίγγια τον αποθάρρυνε. Έμεινε ακίνητος. Το τσιγάρο καιγόταν στο αριστερό του χέρι, αλλά εκείνος δεν έκανε καμία κίνηση να το φέρει στο στόμα. Το στήριξε ανάμεσα στον αντίχειρα και τον μέσο και το εκσφενδόνισε κάτω. Το είδε να διαγράφει ημικυκλική τροχιά αφήνοντας πίσω πορτοκαλίες σπίθες και να πέφτει δίπλα στη σχάρα του υπονόμου. Έμεινε εκεί για λίγο να καπνίζει κι ύστερα έσβησε αθόρυβα.

Τα SOS μου είναι πιο θλιβερά κι από μένα, σκέφτηκε και χαμογέλασε πικρά.

[ΤΕΣΣΕΡΑ]

Κατά τις πέντε ο Μπιλ έφευγε από την παραλία τρεχάτος για ν' ανοίξει το μαγαζί. Πολλές φορές δεν προλάβαινε να περάσει απ' το σπίτι για να πλυθεί και να φορέσει καθαρά ρούχα, έβγαине

λοιπόν στον ακάλυπτο πίσω απ' τον «Οθέλλο», έπαιρνε το λάστιχο και προσπαθούσε τουλάχιστον να ξεπλύνει το σώμα του από το θαλασσινό αλάτι. Το νερό έτρεχε στην αρχή καυτό, μέσ' από τους πυρακτωμένους σωλήνες, κι ύστερα γινόταν απότομα μπουζί και του 'κοβε την ανάσα. Ο ήλιος του απομεσήμερου τον χάιδευε απαλά και τον στέγνωνε. Χτένιζε βιαστικά τα μαλλιά, έμπαινε στην κουζίνα, έφτιαχνε έναν καφέ, έριχνε μια ματιά στις ελλείψεις της κάβας και περίμενε τους πρώτους πελάτες.

Η τουριστική περίοδος πλησίαζε στην κορύφωσή της κι αυτό σήμαινε εποχή ισχνών αγελάδων για τον «Οθέλλο». Οι περισσότεροι φοιτητές αναχωρούσαν για τα σπίτια τους ή για κάποιο κοντινό νησί, μπουχτισμένοι από την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου. Οι λίγοι εναπομείναντες τραβούσαν νότια δοκιμάζοντας την αντοχή τους στους κακοφτιαγμένους δρόμους και στην ανελέητη ζέστη του Λιβυκού.

Οι Β.Β. –οι κατά Σταυράκη Βόρειοι Βάρβαροι– λυμαίνονταν την πόλη. Ορδές ξανθομάλληδων με λευκή κάλτσα και σανδάκι ξεχύνονταν κάθε πρωί στις χρυσές αμμουδιές του Ρεθύμνου.

Οι άντρες άραζαν στις καντίνες και κατέβαζαν τις μπίρες σαν νερό.

Οι γυναίκες πασάλειβαν κάθε εκατοστό του σώματός τους με αντηλιακό και ξάπλωναν κάτω από τις πολύχρωμες ομπρέλες διαβάζοντας φτηνά βιβλία τσέπης. Δεν έπεφταν σχεδόν ποτέ στη θάλασσα.

Μετά από μια βδομάδα, κάθε φυλή είχε αποκτήσει αυτό που της άξιζε:

Οι Γερμανίδες, δέρμα ξεφλουδισμένο, κατά τόπους ελαφρά μαυρισμένο, κατά τόπους αναψοκοκκινισμένο.

Οι Γαλλίδες –ειδικά εκείνες που κατάγονταν απ' το νότο–, σοκολατένια επιδερμίδα.

Οι Σουηδέζες, τρεις-τέσσερις γκόμενους, κατά κύριο λόγο τίποτα ψευτοπαλικάραδες με χρυσές καδένες στο λαιμό και μαύρα πουκάμισα που δεν τα αποχωρίζονταν ούτε μες στο ντάλα καλοκαίρι.

Οι Αγγλίδες, εγκαύματα τρίτου βαθμού.

Λίγο πριν τη δύση του ήλιου τα ξανθόμαλλα σμήνη εγκατέλειπαν τις παραλίες αφήνοντας πίσω τους μια μυρωδιά από λάδι καρύδας και λευκές, χρησιμοποιημένες πετσέτες ξενοδοχείου πάνω στις άδειες ξαπλώστρες.

Για τις επόμενες δύο ώρες ήταν η σειρά των τουριστικών εστιατορίων να νιώσουν κατεχόμενα. Όλη η παραλιακή λεωφόρος ήταν πλημμυρισμένη από δαύτα. Όπου και να γύριζες, το μάτι έπεφτε πάνω σε πολύχρωμα ταμπλό γεμάτα κιτρινωμένες φωτογραφίες ξέχειλων πιάτων με φαγητά, τεράστια παγωτά και γλυκά, και δεκάδες πινακίδες με την ένδειξη «Happy hour 19-20, 3 drinks 1.000 drachmas».

Μια από τις αγαπημένες τους βόλτες στα πρώτα έτη ήταν, ξημέρωμα στην παραλιακή, να ζωγραφίζουν τεράστιες καλοθρεμμένες μύγες πάνω σε τόνους από Mousaka, Kalamari και Banana split, με τον ίδιο ενθουσιασμό που η προηγούμενη γενιά έβαζε μουστάκια στις αφίσες του Καραμανλή ή αργότερα του Παπανδρέου. Ο Μπιλ συνήθως αναλάμβανε τα Happy hour. Μετά την κατάλληλη περιποίηση και τις απαραίτητες διορθώσεις οι ταμπέλες διαφήμιζαν εκ περιτροπής «13 ποτά, ένα χιλιάρικο» ή «3 ποτά, έντεκα χιλιάδες».

Αυτές οι πλάκες εξόργιζαν τους μαγαζάτορες αλλά δεν είχαν καμία απολύτως επίδραση στους Β.Β. Εκείνοι είχαν έρθει να λιαστούν, να φάνε, να πουν μέχρις εξαντλήσεως, να πηδήξουν ή να πηδηχτούν και να φύγουν.

Και αυτό ακριβώς έκαναν.

Μετά το δείπνο, οι περισσότεροι πήγαιναν ζαβλακωμένοι

για ύπνο. Ελάχιστοι από τους υπόλοιπους έβρισκαν το δρόμο για τα σκαλιά του υπογείου. Ο «Οθέλλος» ήταν για τα καλά χαμένος στο λαβύρινθο της Παλιάς Πόλης, χωρίς διαφημιστικές πινακίδες, χωρίς κράχτη, χωρίς φωτεινή επιγραφή –από τη μαρκίζα με τους γοτθικούς χαρακτήρες έλειπε το «Τ», όσοι δεν το ήξεραν διάβαζαν «Ο HELLO»–, έτσι που μόνο κατά τύχη μπορούσε να τον ξετρυπώσει κανένα ξέμπαρκο ζευγαράκι Ελλήνων ή καμιά παρέα Εγγλέζων φωνακλάδων, η αντοχή των οποίων στο αλκοόλ ήταν ισοδύναμη των μπελάδων που συνήθως προκαλούσαν.

Οι ντόπιοι –πλην ελαχίστων εξαιρέσεων– δεν πάταγαν το πόδι τους στο μαγαζί ούτε το χειμώνα, πόσο μάλλον το κατακαλόκαιρο.

Το Ρέθυμνο δεν είναι από τις πόλεις όπου η φοιτητική και η τοπική κοινότητα συγχρωτίζονται με τον πιο ιδανικό τρόπο. Θα 'λεγε κανείς ότι η μια ανέχεται την άλλη χωρίς να δυσανασχετεί φανερά, σε μια μάλλον ιδιοτελή συνύπαρξη αμοιβαίων υποχωρήσεων. Οι ντόπιοι δεν πολυσυμπαθούν τους φοιτητές, αλλά τους χρειάζονται γιατί αποτελούν σημαντική πηγή εσόδων, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Οι φοιτητές δεν έχουν άλλη επιλογή: είναι αναγκασμένοι να μάθουν να επιβιώνουν σε μια ξένη πόλη και –υπό αυτές τις συνθήκες– οι καχύποπτοι και πιθανόν απρόθυμοι σύμμαχοι είναι προτιμότεροι από τους δηλωμένους εχθρούς.

Ο διαχωρισμός των δύο γινόταν πιο φανερός τη νύχτα. Σε άλλα μαγαζιά σύχναζαν οι Ρεθυμνιώτες και σε άλλα το φοιτηταριό. Κάποιες φορές, βέβαια, ήταν πιθανόν μια παρέα να παραβεί αυτό τον άτυπο κανόνα, συνήθως αμούστακα παλικαράκια από τα γύρω χωριά, που φορούσαν τα μαύρα πουκάμισα των πατεράδων τους κι έβγαιναν στο σεργιάνι για καμιά ξέμπαρκε φοιτήτρια. Αλλά όχι στον «Οθέλλο», στο άντρο της

φοιτητικής κολεκτίβας, και ποτέ το καλοκαίρι που υπήρχε στην πόλη πλεόνασμα από «εύκολες» τουρίστριες.

Ο Μπιλ δεν πολυσκοτιζόταν για όλα αυτά, δεδομένου ότι δεν ανήκε σε καμία από τις δύο κοινότητες. Τυπικά ήταν ακόμα εγγεγραμμένος στα μητρώα της Φιλοσοφικής. Ουσιαστικά δεν είχε πλέον την παραμικρή σχέση με το Πανεπιστήμιο. Το ωράριό του συμβάδιζε με το ωράριο της πόλης. Μόνο που, αντίθετα με τους υπόλοιπους εργαζόμενους στα τουριστικά μαγαζιά της περιοχής, για κείνον οι καλοκαιρινοί μήνες ήταν οι πιο ξεκούραστοι (γεγονός που έμοιαζε να 'ναι εξαιρετικά παρήγορο δεδομένης της έντονης απέχθειας που έτρεφε για το καλοκαίρι). Ούτε άγχος, ούτε τρέξιμο, ούτε τίποτα. Μέχρι το σούρουπο ήταν ζήτημα αν είχε σερβίρει τρεις-τέσσερις καφέδες. Εκείνη ήταν περίπου η ώρα που εμφανιζόταν ο Σταυράκης, ψάχνοντας για θύματα στο τάβλι και πρόθυμες ακροάτριες.

Η πιθανότητα να βρει ένα από τα δύο τέτοια εποχή ήταν μηδαμινή, και το ήξερε πολύ καλά. Ο λόγος που συνέχιζε να πηγαίνει ήταν ότι μετά από τόσα χρόνια στην πόλη δεν είχε πού αλλού να πάει. Ο Σταυράκης δεν ήταν πελάτης ούτε θαμώνας. Ήταν μέρος του ντεκόρ, κάτι σαν το παλιό σαξόφωνο ή τις γκραβούρες του Matisse που κοσμούσαν τους τοίχους του «Οθέλλου», χωρίς ποτέ κανείς ν' αναρωτηθεί από πότε υπήρχαν εκεί ή αν ταίριαζαν αισθητικά με το χώρο. Ο Χιωτάκης τον πείραζε πως αν ποτέ γκρεμιζόταν το μαγαζί θα ήταν ο μόνος που θα του ανήκε δικαιωματικά η ταμπέλα.

«Να τη φτιάξεις όμως πρώτα, γερο-τσιφούτη, γιατί χωρίς το Ταυ δεν τήνε παίρνω», του 'λεγε χαμογελώντας και άραζε πάντα στο ίδιο τραπεζάκι, το πρώτο αριστερά απ' τη μπάρα.

Η Αλεξάνδρα ερχόταν λίγο αργότερα, φρεσκολουσμένη και λαμπερή, έδινε ένα σκαστό φιλί στον Μπιλ και καθόταν

με τον Σταυράκη εκλιπαρώντας τον να τη μάθει τάβλι. Κάτι τέτοιες ώρες τότε λυπότανε το φίλο του ο Μπιλ, αλλά διασκέδαζε κιάλας στη θέα ενός απελπισμένου Σταυράκη που έβλεπε τη μαθήτριά του να μετράει τις ζαριές, να μη θυμάται πώς παίζεται το πρώτο «έξι-κι-άσο» στις «πόρτες» ή να ρωτάει αν με τα ντόρτια είναι σωστό να του πιάσει την «παράμνα».

«Να βλέπεις τι τραβάω και να το εκτιμάς, μπάρμαν της κακιάς ώρας», του φώναζε προκαλώντας τις διαμαρτυρίες της Αλεξάνδρας.

«Τι εννοείς, δηλαδή; Πως δεν είμαι καλή μαθήτριά;»

«Καλή είσαι, πουλάκι μου, εγώ απλώς αναρωτιέμαι ποιες αμαρτίες ξεπληρώνω μ' αυτά τα μαθήματα...»

Σαν το σκύλο με τη γάτα τρωγόντουσαν μέχρι να βαρεθούν το παιχνίδι και τα πειράγματα και τότε ο Σταυράκης πήγαινε στα πικάπ κι έπαιζε τους αγαπημένους του δίσκους. Αυτό συνήθως σήμαινε απλώς άλλο ένα αφιέρωμα στους Jethro Tull με μικρά διαλείμματα Pink Floyd ή Dire Straits.

Κατά τις δυόμισι ο Μπιλ του έκανε νόημα να χαμηλώσει τη μουσική για να ξεφορτωθούν σιγά σιγά τους ελάχιστους εναπομείναντες πελάτες.

Με σβηστά τα φώτα, οι τρεις τους έπιναν ένα τελευταίο σφηνάκι τεκίλα πριν ανέβουν τα σκαλιά για να επιστρέψουν στον Πάνω Κόσμο.

[ΠΕΝΤΕ]

Σπανίως περνούσαν όλη τη νύχτα μαζί. Ο Μπιλ απέφευγε να της το προτείνει και η Αλεξάνδρα –παρόλο που την πείραζε λιγάκι– το αποσιωπούσε διακριτικά. Μόνο κάποια βράδια, λίγο

η γλύκα, λίγο η κούραση, δεν ήθελε και πολύ να ξεχαστούν και να τους βρει αγκαλιασμένους το ξημέρωμα.

Η Αλεξάνδρα πεταγόταν αλαφιασμένη λίγο πριν χαράξει, τον φιλούσε στο μέτωπο και έβγαине από τη σοφίτα αλαφροπατώντας.

Ήθελε να βρίσκεται στο σπίτι πριν ξυπνήσουν τα κορίτσια.

Διέσχιζε την αγουροξυπνημένη Παλιά Πόλη και περνούσε τα Τείχη από την πόρτα των Αγίων Πάντων.

Κι ύστερα τα μάγια λύνονταν.

Τα κτίρια ψήλωναν, οι δρόμοι πλάταιναν, το μυστικό που παραφύλαγε πίσω από τα Ενετικά κτίσματα και τους τούρκικους μαχαλάδες έδινε τη θέση του στην απόλυτη βεβαιότητα, η Ανατολή παραχωρούσε τη θέση της στη Δύση χωρίς η μέρα να προφτάσει να κάνει τον κύκλο της.

Ο βρυχηθμός τής –μονίμως βιαστικής και μονίμως αργοπορημένης– Καινούργιας Πόλης την ανάγκαζε να ταχύνει το βήμα. Κατευθυνόταν ανατολικά περπατώντας πια στον κεντρικό δρόμο του Ρεθύμνου. Στο Δημαρχείο έστριβε αριστερά, ένα στενό παρακάτω ήταν το σπίτι που νοίκιαζε μαζί με δυο συμφοιτήτριές της, τη Μαρίνα και την Πόπη.

Η Μαρίνα ήταν μια απίθανα αστεία χοντρούλα, με μαλλιά που έμοιαζαν με το καπέλο των Άγγλων τυφεκιοφόρων και χιούμορ που τσάκιζε κόκαλα – «Μαφάλντα» τη φώναζε ο Σταυράκης, και μάλλον δεν μπορούσε να της έχει κολλήσει πιο ταιριαστό παρατσούκλι.

Είχαν γίνει αχώριστες από την πρώτη μέρα και σχεδίαζαν να μείνουν μαζί οι δυο τους μέχρι που –για κακή τους τύχη– η μάνα της Αλεξάνδρας τους φόρτωσε την Πόπη.

Πόπη, απ’ το Πηνελόπη.

Ο Μπιλ απορούσε. Κύριος οίδε γιατί μια που τη λένε Πηνε-

λόπη, το αλλάζει, το κονταίνει και το κάνει Πόπη. Πόσες πιθανότητες υπάρχουν, αυτή η Πόπη να μην είναι βλαμμένη;

Με την Πόπη ήταν συγχωριανές. Και ήταν όντως βλαμμένη. Θα μπορούσε να είναι ευνοϊκή συγκυρία που συναντήθηκαν σε ξένο τόπο, οι μανάδες τους είχαν μεγαλώσει σε διπλανά σπίτια στην Καβάλα και ήταν οι καλύτερες φίλες.

Οι κόρες τους πάλι, όχι.

Η Πόπη ήταν όμορφο κορίτσι, μετρίου αναστήματος, καστανή, με μαλλί κοντό α λα γκαρσόν, επιμελής μαθήτρια και αρκετά δημοφιλής στον ανδρικό πληθυσμό, κυρίως λόγω του υπερανεπτυγμένου για την ηλικία της στήθους. Αν δεν την γνώριζες καλά, δύσκολα φανταζόσουν ότι είναι τόσο ζηλιάρα και τόσο μεγάλο κωλόπαιδο, από το σχολείο τη θυμόταν να ρουφιανεύει στους καθηγητές για να κερδίσει την εύνοιά τους. Με μεγάλη της χαρά θα κάρφωνε στη μάνα της ότι η κόρη της ξενοκοιμάται και κείνη δεν το 'χε σε τίποτα να της κουβαληθεί απροειδοποίητα και να της κάνει τη ζωή πατίνι.

Κι έτσι κάθε πρωί η Αλεξάνδρα βιαζόταν να προλάβει το ξύπνημα της Πόπης.

Ο Μπιλ έβγαινε από το λήθαργο κατά τις οχκτώμισι. Χωρίς ν' ανοίξει τα μάτια ψηλαφούσε μηχανικά το στρώμα δίπλα του και αντιλαμβανόταν την απουσία της. Ταυτόχρονα διαπίστωνε πως ήταν ερεθισμένος. Και ήθελε απεγνωσμένα να κατουρήσει.

Αν σηκωθώ πάει χάραμι το όνειρο, σκεφτόταν.

Κάθε πρωί το ίδιο εκνευριστικό δίλημμα.

Συνήθως το πάλευε λίγο, για την τιμή των όπλων.

Ύστερα γύριζε πλευρό και επέστρεφε στη θερμή αγκαλιά της Ιζαμπέλ Ατζανί.